

Ladugårdsbyggnad till Mölletorps gård

Ladugårdsbyggnaden uppfördes på 1850-talet av riksdagsmannen Anders Svensson, dåvarande ägare till Mölletorps gård. Grunden är byggd av naturstensmur med kalkbruksfogar samt med väggar av dubbla stenmurar med luftspalt. Taket är byggt på stenväggarna.

Augerums gård

Namnet Augerum, eller Avarum, nämns första gången 1396 i Valdemar II:s jordebok och förekommer sedan i kyrkoböckerna i olika versioner. På höjden Kronoberg, öster om Augerums gård, fanns en gång en by med stor betydelse för bygden.

1710 köptes ett av hemmanen i byn av herr kapten Petter Feiff, som sedan överlät köpebrevet till amiralitetsapotekaren Johan Eberhard Ferber. Han uppförde under 1700-talets första hälft en liten herrgårdsbyggnad med två flyglar, i timmer och med gulmålad panel. Till denna anlade han en apoteksträdgård, som senare utvidgades och blev vida berömd.

Mölletorps Byalag

Ledens längd är ca 3,5 km, och framkomlig med barnvagn, cykel och rollator hela året.

Leden invigdes 26 maj 2014.

Parkeringsplatser finns i Lyckeby centrum, Spandelstorps Gård och Augerums kyrka

Busshållplatser finns utmed leden.

Toaletter finns inte längs leden.

VANDRING

I

STORGÅRDSLANSKAP

En spännande resa i kulturhistorisk miljö

Spandelstorps Gård

Foto Bengt Berthilsson

Stanna upp framför något Du finner intressant längs vandringsleden – Slut ögonen och tänk för ett ögonblick Dig tillbaka till 1700-talet.....

Låt Din promenad ta sin början

VANDRING I STORGÅRDSLANSKAP

Här börjar en vandringsled på kulturhistorisk mark, som har till syfte att lyfta fram den historiska dimensionen i miljön. Storgårdslandskapet mellan Afvelsgärde gård och Augerums gård är en väsentlig del av Karlskronas, Blekinges och Sveriges kulturhistoriska identitet.

På detta sätt kommer Karlskrona, som av Unesco fått världsarvsstatus, att omfatta även dessa omistliga miljöer och kan därmed genom sitt sammanhang förstärka och visa på sambandet mellan landsbygd och stad. Den tack vare av örlogsflottan framväxande staden blev beroende av produktion från dessa storgårdsområden.

Inom området finns kulturhistoriskt värdefull bebyggelse tillhörande Afvelsgärde, Spandelstorp, Hässlegården, Mölletorp och Augerum. Här ingår även två friliggande bostadshus, Hässleborg och Råbacken samt en ryggåsstuga.

Under 1700- och 1800-talen genomgick landskapet i Karlskronas omland stora förändringar. Genom successiva gårdsförvärv av högre militärer, ämbetsmän och handelsmän, skapades ett antal storgårdar.

Det var egendommar som till en början närmast hade karaktären av ståndsmässiga lantställen, men som efter hand utvecklades till produktionsenheter med ett rationaliserat jordbruk. Den ännu hävdade odlingsmarken som förbinder Spandelstorp, Hässlegården och Mölletorp ger idag en pedagogiskt tydlig bild av de historiska sambanden i området.

Afvelsgärde gård

Afvelsgärde gård var på 1600-talet kronohemman och omnämns redan 1624 som Affuillgiere. Här bodde Karl XI när han vistades i Karlskrona i samband med stadens uppbyggnad på 1680-talet. Under 1700-talet var gården säte för flera landshövdingar och högre militärer.

Gårdsanläggningens utseende är från omkring år 1800. Mangårdsbyggnaden har byggts om flera gånger, senast 1903.

Råbacken

Bostadshuset är uppfört under 1800-talets första del. En om- och tillbyggnad gjordes 1905.

Fabrikör Gustav Håkansson planterade vid mitten av 1800-talet flera olika träd, t.ex. tysk lönn, akacia, mulbär, kaukasisk vingnöt, lärkträd, blodbok och silvergran.

Under tidigt 1900-tal fanns här ett trädgårdsmästeri med växthus och plantskola. Odlingarna bevattnades från ån via ett pumphus. Frukttodlingen på de kringliggande fälten utgjordes av cirka 1000 träd.

Hässleborg

1876 köpte revisor Jacob W Ankarcrona den avstyckade marken av Nils S von Koch på Augerums gård och lät under åren 1878-79 uppföra Hässleborg. Här har funnits ett stort antal träd, bl.a. platan, akacia, blodbok, tulpanträd, lärkträd, samt flera sorters kastanj- och lönnträd. Under första hälften av 1900-talet bedrevs här också fruktodling.

Spandelstorps allé

Förutom nyttoalléer längs vägar och åkrar var alléer ursprungligen något förbehållet slott och herrgårdar, för att markera ståndsmässighet. Efter laga skiftet under 1800-talets första hälft planterades alléer även vid utflyttade gårdar och prästgårdar. Vanlig trädsort var lind, som i denna allé, men också alm, oxel, björk och pil förekom.

Öster om alléns norra del ligger en stenhäll, där det på dess södra sida finns s.k. skålgropar, från förhistorisk tid.

Spandelstorps gård

Under 1600-talet bestod Spandelstorp av två fria bondgårdar. 1725 slog borgmästare Mattias Elers ihop dessa. 1758 stod löjtnanten och tullförvaltaren Anders Holm som ägare. 1781 lät borgmästare Anders af Håkansson (son till den framstående riksdagsmannen Olof Håkansson) uppföra den nuvarande mangårdsbyggnaden.

Det fanns två par flyglar varav de yttre revs i början av 1900-talet. Av ladugård, loge, drängstuga, bränneri och förrådsbodar återstår endast ett magasin från tidigt 1900-tal. Till anläggningen hörde en s.k. engelsk park belägen norr om gården samt en fruktträdgård i slänten öster om mangårdsbyggnaden.

Hässlegården

Frälsehemmanet Hässle förvärvades på 1670-talet av majoren och kommandanten i Kristianopel Anders Granatlo. Gården indrogs till Kronan 1684. Den nuvarande mangårdsbyggnaden uppfördes 1809 av överstelöjtnant David Gustaf Blessingh.

Hässlegården ligger omgiven av odlingsmark och består av mangårdsbyggnad med tillhörande trädgård. Avskild från denna finns ladugård, magasin och brännvinskällare i sten. Norr om mangårdsbyggnaden ligger den tidigare rättarebostaden. Denna och delar av ekonomibyggnaderna anges vara yngre än mangårdsbyggnaden.

Ryggåsstuga Mölletorp

Huset är en ryggåsstuga med s.k. parstugeplan. Det betyder att det i mitten av huset finns förstuga och kök, med ett rum på vardera sidan. Stugan är ett gott exempel på hur bostäder för torpare, båtsmän, hantverkare och arbetare kunde se ut på Blekinges landsbygd under 1800-talet.

Mölletorps gård

Mölletorps by enskiftades 1815, då samtliga gårdar utom denna flyttades till nya lägen. Den nuvarande mangårdsbyggnaden till Mölletorps gård uppfördes 1865 av riksdagsmannen Anders Svensson. Delar av ekonomibyggnaderna samt det nordöstra bostadshuset torde ha tillkommit samtidigt. Bruksgården begränsas av ekonomibyggnader i skiftesverk, placerade i u-form.

Mölletorps gamla bytomt, sådan den redovisas vid storskiftet 1778, är registrerad som bevakningsobjekt i fornlämningsregistret. Inom området för den tidigare bytomten finns också två äldre ryggåsstugor.